

УДК 378.147.091.33-027.22:37.035:39(=161.2)
DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2022.11.275572>
ORCID 0000-0002-5954-9474
ORCID 0000-0002-2069-9715

НАРОДНОПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ЕТНОКУЛЬТУРНОГО ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНИХ ПРАКТИК МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГУМАНІТАРНОЇ ГАЛУЗІ

Ольга Чернявська,
кандидатка педагогічних наук, завідувачка практики (виробничої, навчальної);
Олександрійський коледж культури і мистецтв;
Анастасія Чечотка,
випускниця аспірантури;
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

У статті на основі усвідомлення практичного компоненту підготовки майбутніх фахівців гуманітарної галузі (культурологів, істориків, релігієзнавців, філологів, філософів) до етнокультурної професійної діяльності охарактеризовано народнопедагогічний аспект відповідного змісту навчальних практик здобувачів вищої освіти. З'ясовано, що значний обсяг змісту етнокультурної діяльності фахівців гуманітарної галузі є спільним, ґрунтується на народознавчому й народнопедагогічному складниках та відповідних технологічних засобах.

Окреслено на підставі положень етнопедагогіки й етнопсихології специфіку й цілісність системи етнопедагогічних впливів на дитину: від періоду вагітності матері до перших днів після народження (магічні дії бабки-повитухи, вибір імені, поведінка вагітної жінки тощо); у період раннього дитинства (колицкова матері, методи фізичного розвитку, материнський і дитячий фольклор); у період формування і розвитку особистості (сімейне виховання, приклад батька і матері, трудові навички, господарські риси).

Запропоновано низку завдань, які можуть бути реалізованими майбутніми фахівцями гуманітарної галузі у процесі навчальних практик (систематизація народнопедагогічних знань та етнопедагогічних методів виховання дітей і молоді; дослідження народнопедагогічних аспектів (звичаїв, традицій, обрядів); застосування обрядовості як комплексу етнокультурних дій, спрямованих на саморозвиток у професії).

Проведено висновок, що народнопедагогічний аспект змісту етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі має потенціал реалізації у процесі навчальних практик, стимулює вивчення майбутніми істориками, філологами, філософами, релігієзнавцями, культурологами основ народного виховання дітей різного віку, родинної педагогіки, народної деонтології, дитинознавства, інших важливих народнопедагогічних знань. Пропоновані в цьому дослідженні завдання навчальних практик мають науково-дослідний характер та сприятимуть усвідомленню майбутніми фахівцями-гуманітаріями специфіки власної етнокультурної діяльності в обраній професії.

Ключові слова: етнопедагогіка, педагогічна технологія, етнокультурна діяльність, професійна підготовка, майбутні фахівці, гуманітарна галузь, народнопедагогічний зміст, навчальні практики.

Актуальність проблеми дослідження. У сучасному суспільстві існує замовлення на перехід професійної освіти на гуманістично-інноваційні засади, що зумовлює формування покоління фахівців, особливо – гуманітарних спеціальностей, здатних швидко реагувати на запити часу, з високим рівнем компетентності й гнучкості та водночас схильних до використання глибинних етнокультурних здобутків у різних соціокультурних обставинах.

Досліджуючи традиційну народну культуру, такі фахівці мають бути переконаними, що кожна людина на землі неповторна, а від природи вона має притаманні їй здібності та отримує ті людські властивості, які передаються засобами етнічної спадковості, що її духовний шлях і щоденне існування обумовлені отриманням та поглибленням життєвого досвіду попередніх поколінь. Тож постановка проблеми змісту етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі передбачає на підставі врахування сучасних європейських пріоритетів підготовки (стандартизація, компетентність, варіативність освіти) необхідність підтримання українських національних традицій, глибинних культурно-освітніх та народнопедагогічних надбань, потребу їх упровадження у процесі практичної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічні аспекти вдосконалення педагогічних технологій підготовки фахівців відображені в працях І. Беха, І. Зязюна, В. Лозової, Л. Кравченко, В. Оніпко, Р. Скульського та ін.; окремі аспекти етнокультурної діяльності фахівців досліджували О. Гуренко, М. Євтух, В. Кириченко, В. Коваль, В. Стрельников та ін.; традиції етнопедагогіки на засадах народнопедагогічних знань виокремлювали С. Борисова, В. Виткалов, О. Красовська, Г. Лозко, Р. Осипець, Л. Паламарчук, Л. Петренко, В. Струманський, М. Чепіль та ін.

У працях із народної педагогіки Г. Ващенко, О. Воропая, В. Кравця, М. Стельмаховича, В. Скуратівського та ін. розкриваються мета, завдання, принципи і методи українського народного виховання, його залежність від потреб суспільства й особистості, об'єктивних законів соціального розвитку. Цінними для усвідомлення проблеми вважаємо роботи етнопсихологів П. Гальперина, С. Куранової, культурологів В. Шейка, Ю. Богуцького, Е. Германової де Діас та ін.

Виклад основного матеріалу. Практична підготовка як одна з форм організації освітнього процесу для майбутніх фахівців гуманітарної галузі (культурологів, істориків, релігієзнавців, філософів, філологів) є обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм. Вона здійснюється в різних напрямках відповідно освітнього рівня (бакалавр, магістр, доктор філософії) та специфіки кваліфікацій за кожною спеціальністю. Водночас етнокультурний зміст діяльності фахівців є спільним для всієї галузі; поділяється він на народознавчий і народнопедагогічний компоненти, що відображено в програмах навчальних і виробничих практик. Коротко охарактеризуємо народознавчий аспект змісту етнокультурної діяльності майбутніх гуманітаріїв.

За давніми педагогічними традиціями українці на основі віри та світогляду осмислювали буття та, виходячи з глибинного розуміння світу, визначали свої права та обов'язки відповідно дітей, сімей, роду; вибудовували порядок, правила та норми власної поведінки, родових та суспільних взаємин, ставлення до роду, природи взагалі. Усе це загалом відображене в народних обрядах, звичаях та повір'ях як найдавніших явищах, що мають непересічне й вічне народнопедагогічне значення. З прадавніх часів, передаючись від покоління до покоління, обрядовість та звичаєвість поступово набувають стабільності, фактично стають законом родового й суспільного життя людей. Отож, досягаючи істинне знання, що є нормою повсякденного життя, звичаєвість та обрядовість стають легкодоступними й зрозумілими кожному на рівні щоденного сприйняття; найчастіше вони також є такими, що заперечують відхилення від моральних норм. Сукупність звичаєвих норм і правил постає для кожної людини як форма обов'язкового, доконче необхідного; навіть заборони (звичаєві табу) ґрунтуються на відповідних народних цінностях, не принижують, а спрямовують людину до духовного розвитку. Звичаєві норми і правила регулюють весь уклад життя; завдяки їм усувається найменші відхилення у відносинах. Наші далекі предки свято вірили у звичаї, добре розумілися на символічних діях (обрядах). Проведення кожної обрядової дії не могло бути довільним, воно завжди відповідало певним періодичним змінам: у природі, житті роду та окремої людини, суспільстві. Так, майбутні фахівці мають усвідомлювати, що родинні обряди (не лише українців, а й представників інших етносів) проводяться в час вікових чи соціальних змін у житті окремої людини, сім'ї,

роду, народу загалом; ці обставини зумовлюють те, що обряд, з одного боку, інсценізує минуле, а з іншого – програмує майбутнє, поєднуючи триєдине буття світів прашурів, сучасників і нащадків (Воропай, 1991).

Дослідження вчених із народної психології свідчать, що засоби народнопедагогічного впливу на психіку дитини з перших днів її існування надзвичайно ефективні. Завдяки таким дослідженням, зокрема, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперина можливо зрозуміти механізми виникнення і розвитку етнічних відмінностей психіки, однак поза увагою залишається те, що діяльність дитини з віком розвивається, поступово ускладнюється її структура. Врахувавши цей момент, засобом використання базової методологічної схеми етнопсихолога показують, як можна зрозуміти та дотриматися цілісності системи етнопедагогічних впливів, коли, наприклад, на початковому етапі життя діяльність дитини ще має неопосередкований характер, а вплив на неї здійснюється через матір і зводиться до вироблених у кожній народній культурі специфічних та обов'язкових рекомендацій для вагітних жінок, які регулюють їхнє харчування, працю, форми відносин з довірцями і близькими (Гальперин, 1965; Куранова, 2012).

Українці здавна були переконаними, що для новонародженої дитини всі обрядові дійства мали надзвичайно важливе значення, тому їх суворо дотримувалися в українських родинах; в обрядах і магічних діях існувала орієнтація на здоров'я матері та дитини, на неодмінну працьовитість цієї дитини як майбутнього господаря або господині. Ці риси характеру проголошувалися бабою-повитухою з прийняттям дитини на світ. Існувало повір'я, що виконані в перший день народження дитини магічні дії впливатимуть на її подальше життя, на її хист, її долю і талант (Кравець, 1995). Інший важливий народнопедагогічний аспект – ім'я дитини; із сивої давнини вибір імені здійснювався всім родом, для новонародженого мав надзвичайно важливе значення; вважали, що ім'я, з одного боку, пов'язане з астральним середовищем, а з іншого – з живою мовою роду (народу), зі словом, а слово (молитва) теоретично має стати дією, діяльністю. Тож обряд наречення дитини вважався дією найвищого рівня святості (Ващенко, 1994). Живу мову роду вважали стихійним відображенням буття цього середовища у звукових образах та символах, тому рідну мову тлумачать алгоритмом буття роду. Водночас українці були переконаними, що чужорідна мова, чужорідне ім'я можуть негативно позначитися на долі людини, і всього роду, так само втрата рідної мови та родових імен були дуже небажані, бо впливали на зміну життєвих алгоритмів. Ось чому імена предків та їхня мова мають бути священними для нащадків, також це було пов'язане з особливим станом світу і людини, коли можливо вести діалог з Богом у формі молитви (Ващенко, 1994; Стельмахович, 1985). Г. Лозко пише, що в усіх індоєвропейських народів «слово» і «дія» первісно були синонімами, тобто Слово (молитва) теоретично має здатність стати дією, дійсністю. Для цього треба тільки практично увійти в той стан, який створює можливість для такого спілкування з Богом. Наші прашури знали, коли і де це можливо, бо мали досить точний астрономічний календар, за яким встановлювали час молитов. Саме поєднання слова й часу давало чудодійні результати магії (Лозко, 2011).

При народженні дитини рекомендували уважно спостерігати довірцями: які звуки вловлює слух, звідки вони долинають (з якої сторони світу, з лісу, річки, поля тощо), дивитися, під якими зорями (сузір'ями) народилася дитина, а також враховувати багато інших прикмет, які були важливим засобом розуміння (передбачення, пророкування) не просто майбутньої долі, але в першу чергу, з'ясування її внутрішньої сутності (того, що становить її «воймя»), тобто сам процес називання іменем. При такому підході до вибору імен забезпечувався духовний комфорт людини та її імені, такий стан, коли її ім'я не суперечило особистісним характеристикам. Тож для майбутнього успішного розвитку дитини, за народними традиціями, ім'я мало особливе значення. У зазначеному контексті етнокультурної діяльності майбутні фахівці гуманітарної галузі можуть виконати низку науково-дослідних практичних завдань:

- проаналізувати інформацію з питань вибору імені (що мало вплив, хто обрав, чи комфортні суб'єктам досліджень їхні імена тощо);
- якщо мовою суб'єкти досліджень здійснюють молитву; чи моляться взагалі; чи навчають молитви своїх дітей (якщо це дорослі).

Важливим для майбутніх гуманітаріїв буде також знати, що народною педагогікою вироблені потужні засоби, зокрема – народна творчість (фольклор), які є рушіями розвитку пізнавальних потреб особистості, її мислення, мовлення, художніх смаків. Художні етнопедагогічні засоби фольклору впливають на розвиток культури особистості одночасно на кількох рівнях: раціональному, емоційно-чуттєвому та художньому, де провідне значення має естетичний чинник. При цьому варто звернути увагу на такі особливості, помічені психологами: коли мати грається з малям, розважає його забавлянками, утішками, пестушками, співає йому пісень, то вона виконує важливі функції, передає дитині найглибінніші людські почуття та чесноти, виплекані творчою жіночою поетичною душею, устелюючи ними психологічний ґрунт, на якому вирощує дитя (Лозко, 2011). Підтекст материнського фольклору є своєрідним діалогом матері з космосом, з вищими силами природи, з веденням магічної гри-містерії, засобами якої мати оберігає дитину. Таким чином, етнологи вважають чинником активізації почуття дитини, сприяння формуванню її свідомості: через багато разів повторені наспіви, вислови вона легко засвоює мову, методику, емоційний світ фольклору, захоплюючись його персонажами й життєвобуденними картинками, в яких відображений навколишній світ, сукупність морально-етичних правил та естетичних уподобань, за якими живуть батьки й інші представники роду. Педагогами виявлено, що колискова є засобом уникнення всього того, що може загрожувати якості художнього смаку дитини в майбутньому; пояснюється це тим, що перші враження міцно закарбовуються у рефлексорних зв'язках кори півкуль головного мозку, на якому ще нічого не написано, і залишаються у свідомості особистості на все життя; важливо не пропустити цього часу в ранньому дитячому віці (Стельмахович, 1985).

Накопичений досвід народної педагогіки досить цінний щодо розвитку моторики дитини; за переконанням дослідників різнобічний розвиток дитини під впливом етнопедагогічних зусиль є надійним фундаментом її подальшого психічного розвитку. В українській народній педагогіці існує велика кількість різних віршованих мініатюр (забавлянок, примовок, утішок, пестушок), якими супроводжуються різноманітні спільні рухи матері або батька, бабусі, дідуся й дитини з метою її фізичного розвитку: масаж-погладження, постукування, розробка м'язів спини, шії, різні рухи рук, ніг та інші ігрові взаємодії.

Народна педагогіка використовує різнопланові мовні засоби, що мають властивості легкого й доступного малюкові засвоєння рідної мови. Для повторення власних звуків самою дитиною вироблене багатство фольклорних форм розвитку звукової культури мовлення, які відповідають звичаям народної педагогіки, засобами яких батьки реалізують вимоги наукової педагогіки та розвивають мовлення своїх дітей. З цього питання завданнями етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі можуть бути:

- збір забавлянок, утішок, пестушок, дитячих пісеньок, які використовувала мама чи бабуся (для дітей різного віку або дорослих);
- систематизація ігрових взаємодій батьків з дітьми (масажів, постукування, підтанцювання, прогладження тощо).

У вихованні дітей різного віку відомо, що українські сім'ї підсвідомо використовували ідею калокагатії – гармонійного розвитку сукупності тілесних, душевних і розумових сил дитини (Шейко, Богуцький, & Германова, 2011). У народі вважали, що батьки мають виховувати кожну дитину всебічно: змалку вона мала оволодівати всіма необхідними для життя знаннями і вміннями; приказка «з нього будуть люди» означала, що людина з дитинства володіє різними позитивними якостями. Батьки постійно дбали про гармонійний розвиток природних сил дитини, вважали за обов'язок виховувати дитину змалечку фізично здоровою, розумною, працьовитою, щасливою, людяною, такою, що не цурається роду, знає рідну мову, звичаї, батьківські заповіді, відчуває культуру, вірить у Бога.

Майбутнім фахівцям гуманітарної галузі необхідно усвідомлювати, що ідеалом української народної педагогіки були сім'ї, де взаємини склалися на основі рівноправності чоловіка та жінки, трудового співробітництва, взаємодопомоги та взаємоповаги у вихованні дітей, тому найголовнішим обов'язком батька і матері вважали таке прагнення: щоб вони вирости здоровими, поважали родину, набули певних знань, стали людьми. Українським дітям подобалося жити з добрими батьками та відчувати себе щасливими у дружніх сім'ях; в етнопсихологічних дослідженнях учені звертають увагу на необхідність батькам підбадьорювати дитину добрими словами, підтримкою, співчуттям, це піднімає її настрій, позитивно впливає на результати діяльності та сприяє розвитку мислення (Лозко, 2011).

Згідно з традиціями народної педагогіки, повага і любов батьків до дітей завжди викликали взаємність, турботливе піклування дітей про старших; коли діти відчували, що ними опікуються, то краще почували себе, були психологічно захищеними. Батьки, члени сім'ї багато сил, енергії, серця й душі витрачали при зростанні дитини, вірили: якщо вкласти всю душу, то дитина виросте хорошою, розумною і матиме хист до ремесел, промислів, до наук і господарської діяльності; дитинство вважали найважливішим періодом життя особистості (Кравець, 1995).

Великого значення надавали в народі господарським справам; традиційно діти навчалися того, що вміли батьки. Оскільки господарство було натуральним, то багато справ робили своїми руками, тому дівчина п'яти років вже пробувала вишивати голкою, пізніше – за верстаком ткала, навчалася також шити одяг та прясти; хлопець умів вирізати веретено, ложку, миску, плести вироби з лози, опановував найпростіші столярні роботи тощо. Коли дівчина виходила заміж, то люди з села сходилися й дивилися на придане – яка з неї рукодільниця, а молодий під хатою на призьбі виставляв на показ усе домашнє приладдя, виготовлене ним для своєї сім'ї (ціп, граблі, сапи, заступи, терницю, мотовило, кошики, цебра, діжки, знаряддя для бджільництва, рибальства тощо); показував також, яких виростив та вигодував бичка, теличку чи корову, лоша чи коня, овець тощо (Воропай, 1991). Цю інформацію використовуємо для формулювання завдань навчальних практик майбутніх фахівців гуманітарної галузі:

– дослідити, які звичаї господарського навчання дітей різних статей збереглися в сучасних сім'ях відповідно етнокультурних традицій;

– з'ясувати, як давня господарська обрядовість відображена в сучасних весільних обрядах досліджуваної території.

До вагомих народнопедагогічних аспектів відносимо те, що для становлення дитини як повноцінної людини в сім'ї значної уваги надавали здоров'ю і фізичному вихованню; оскільки здоров'я залежить від узгодженої діяльності всіх органів, то тіло дитини мало бути не просто чисте, а викупане в різних купелях з травами, медом, молоком. Діти цілими днями виконували посильну роботу на свіжому повітрі, забавлялися; у вихованні хлопців увагу звертали на розвиток та формування таких рис характеру, як мужність, моторність, обов'язковість, кмітливість, у дівчат – цнотливість, скромність, охайність; для всіх дітей обов'язковою була працьовитість.

Невід'ємним компонентом родинної педагогіки було розумове виховання. Від батьків діти поступово опановували систему народних знань про світ; рівень тих знань зростав у відповідності до рівня духовності особи з її фізичним зростанням та духовним поступом отримували поступово більш складні завдання; за народними поглядами дитину спочатку необхідно було підготувати духовно до сприйняття знань, а відтак ускладнювати інформацію про світ, природу, відносини людей, суспільство (Лозко, 2011; Стельмахович, Любар, & Федоренко, 1998).

Особливого комплексного значення в народнопедагогічному сенсі надавали обрядовій діяльності. Народна педагогічна традиція дозволяла дитині розвивати свої пізнавальні потреби через самовираження, самореалізацію, творчу активність, адже народна мудрість містить накопичені різноманітні засоби і способи обрядової діяльності, виражені у відповідних методах: для дітей і підлітків рядження, вертеп, драматизація, підготовка

костюмів, продумування образів, вивчення та набуття навичок майстерного виконання колядок, щедрівок, імпровізація та перевтілення – прийоми самовираження та творчого розквіту особистості. Обряд, у якому дитина брала участь, викликав у неї підвищений інтерес, тому що він наділений особливою яскравістю, привабливістю, піднімає настрій, дає змогу отримати емоційне задоволення. Традиції «Святої вечері», обмін кутею, рядження, колядування, уславлення господарів, проникнення змістом символів зірки, ікони, куті, Дідуха, народної колядки і щедрівки, «водіння кози» дозволяли призвичаїтися до виконання завдань обрядового свята, поважати родину, зберігати пам'ять про родовід, основою якого є звеличення Матері і Дитини. Отже, тут не тільки розвиваються творчо-пізнавальні потреби, діють позитивні емоції, а йдеться і про те, що родинна педагогіка як складник етнопедагогіки дбає про формування духовності та творчих якостей дитини (Ващенко, 1994).

У зазначеному контексті до завдань етнокультурної діяльності майбутніх фахівців-гуманітаріїв відносимо:

- систематизацію обрядових дій, які впливають на розвиток пізнавальних потреб дітей і молоді різного віку;
- аналіз методів і засобів родинної педагогіки, ефективних у процесі обрядової діяльності сучасності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, народнопедагогічний аспект змісту етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі має потенціал широкої реалізації у процесі їхніх навчальних практик, стимулює вивчення майбутніми істориками, філологами, філософами, релігієзнавцями, культурологами основ народного виховання дітей різного віку, родинної педагогіки, народної деонтології, дитинознавства, інших важливих народнопедагогічних напрямів. Пропоновані в цьому дослідженні завдання навчальних практик мають науково-дослідний характер та сприятимуть усвідомленню майбутніми фахівцями-гуманітаріями специфіки власної етнокультурної діяльності в обраній професії.

ЛІТЕРАТУРА

- Ващенко, Г. (1994). *Виховний ідеал*. Полтава.
- Воропай, О. (1991). *Звичаї нашого народу: етнографічний нарис*. (Т. 1). Київ: «Обереги».
- Гальперин, П. (1965). *Главные результаты исследований проблемы формирования умственных действий и понятий*. Москва.
- Кравець, В. П. (1995). *Історія української школи і педагогіки*. Тернопіль.
- Куранова, С. (2012). *Основи психолінгвістики*. Київ: Академія.
- Лозко, Г. (2011). *Українське народознавство*. Тернопіль: Мандрівець.
- Стельмахович, М. Г., Любар, О. О., & Федоренко, Д. Т. (Ред.). (1998). *Історія української педагогіки*. Київ: ІЗМН.
- Стельмахович, М. Г. (1985). *Народна педагогіка*. Київ: Радянська школа.
- Шейко, В., Богущкий Ю., & Германова де Діас Е. (2011). *Культурологія..* Харків: ХДАК.

REFERENCES

- Galperin, P. (1965). *Glavnye rezultaty issledovaniia problemy formirovaniia umstvennykh deistvii i poniatii [The main results of research on the problem of the formation of mental actions and concepts]*. Moskva [in Russian].
- Kravets, V. P. (1995). *Istoriia ukrainskoi shkoly i pedahohiky [History of Ukrainian school and pedagogy]*. Ternopil [in Ukrainian].
- Kuranova, S. (2012). *Osnovy psykhoholinhvistyky [Basics of psycholinguistics]*. Kyiv: Akademiia [in Ukrainian].
- Lozko, H. (2011). *Ukrainske narodoznavstvo [Ukrainian ethnology]*. Ternopil: Mandrivets [in Ukrainian].
- Sheiko, V., Bohutskyi Yu., & Hermanova de Dias E. (2011). *Kulturolohiia [Culturology]*. Kharkiv: KhDAK [in Ukrainian].

- Stelmakhovych, M. H. (1985). *Narodna pedahohika [Folk pedagogy]*. Kyiv: Radianska shkola [in Ukrainian].
- Stelmakhovych, M. H., Liubar, O. O., & Fedorenko, D. T. (Eds.). (1998). *Istoriia ukrainskoi pedahohiky [History of Ukrainian pedagogy]*. Kyiv: IZMN [in Ukrainian].
- Vashchenko, H. (1994). *Vykhovnyi ideal [Educational ideal]*. Poltava [in Ukrainian].
- Voropai, O. (1991). *Zvychai nashoho narodu: etnografichniy narys [Customs of our people: an ethnographic essay]*. (Vol. 1). Kyiv: «Oberehy» [in Ukrainian].

ETHNO PEDAGOGICAL ASPECT OF EDUCATIONAL PRACTICE ETHNO CULTURAL CONTENT OF FUTURE HUMANITARIAN SPECIALISTS

Olha Cherniavska,

Candidate of Pedagogical Sciences, Head of Practice Training;
Oleksandriia College of Culture and Arts;

Anastasiia Chechotka,

Postgraduate student;

Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

In the article, based on the awareness of the practical component of the training of future specialists in the field of humanitarianism (culturologists, historians, religious scholars, philologists, philosophers) for ethno cultural professional activity, the folk-pedagogical aspect of the relevant content of educational practices of higher education students is characterized. It has been found that a significant amount of the content of the ethno cultural activity of humanitarian specialists is mutual based on ethnological and folk-pedagogical components and appropriate technological means.

Based on the provisions of ethno pedagogy and ethno psychology, the specifics and integrity of the system of ethno pedagogical influences on the child are outlined:

– from the period of the mother's pregnancy to the first days after birth (magical actions of the midwife, choosing a name, behavior of a pregnant woman, etc.);

– during early childhood (mother's lullaby, methods of physical development, maternal and children's folklore);

– during the period of personality formation and development (family upbringing, the example of father and mother, work skills, economic traits).

A number of tasks are proposed that can be implemented by future specialists in the humanitarian field in the process of educational practices. They are the following: the systematization of folk-pedagogical knowledge and ethno-pedagogical methods of raising children and youth, research of folk-pedagogical aspects (customs, traditions, and rituals), usage of rituals as a complex of ethno cultural actions aimed at self-development in the profession.

It has been concluded that the folk-pedagogical aspect of the content of the ethno cultural activity of future specialists in the humanitarian field has the potential to be implemented in educational practices. It stimulates the study by future historians, philologists, philosophers, and religious experts, culturologists of the basics of folk education of children of different ages, family pedagogy, folk deontology, child studies, and another crucial folk pedagogical knowledge. The tasks of educational practices proposed in this study are of a scientific and research nature and will contribute to the awareness of future humanities specialists of the specifics of their ethno cultural activity in the chosen profession.

Keywords: *ethno pedagogy, pedagogical technology, ethno cultural activity, professional training, future specialists, humanitarian field, folk pedagogical content, educational practices.*

Надійшла до редакції 12.04.2022 р.